

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และอภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาถึง ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม ผู้วิจัยได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบการอธิบายตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 12 ตัว คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระดับเงินเดือน งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม ขนาดพื้นที่ที่ใช้ในการดำเนินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม ระยะเวลาในการปฏิบัติงานตำแหน่งเกษตรตำบลตั้งแต่เริ่มรับตำแหน่ง การได้รับข้อมูลข่าวสารโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม ความถี่ในการติดต่อกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรระดับจังหวัด ความถี่ในการได้รับการนิเทศโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านการเกษตร กับ ตัวแปรตาม คือ ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธีวิเคราะห์แบบขั้นตอน (Stepwise Method) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 12 ตัว คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระดับเงินเดือน งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม ขนาดพื้นที่ที่ใช้ในการดำเนินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม ระยะเวลาในการปฏิบัติงานตำแหน่งเกษตรตำบลตั้งแต่เริ่มรับตำแหน่ง การได้รับข้อมูลข่าวสารโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม ความถี่ในการติดต่อกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรระดับจังหวัด ความถี่ในการได้รับการนิเทศโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านการเกษตร กับ ตัวแปรตาม คือ ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรตาม โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรตาม คือ ความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

1.1 เพศ

จากผลการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.1 เป็นเพศชาย และร้อยละ 15.9 เป็นเพศหญิง (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละเพศของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

เพศ	จำนวนคน	ร้อยละ
ชาย	174	84.1
หญิง	33	15.9
รวม	207	100.0

1.2 อายุ

จากผลการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีอายุมากที่สุด 55 ปี อายุน้อยที่สุด 25 ปี และอายุเฉลี่ย 46.5 ปี และพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ร้อยละ 58.0 มีอายุระหว่าง 43—48 ปี รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 49—55 ปี ช่วงอายุ 37—42 ปี ช่วงอายุ 25—30 ปี และช่วงอายุ 31—36 ปี ร้อยละ 32.4 ร้อยละ 4.8 ร้อยละ 3.4 และร้อยละ 1.4 ตามลำดับ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละอายุของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

อายุ (ปี)	จำนวนคน	ร้อยละ
25 – 30	7	3.4
31 – 36	3	1.4
37 – 42	10	4.8
43 – 48	120	58.0
49 – 55	67	32.4
รวม	207	100.0

อายุต่ำสุด	25 ปี	อายุเฉลี่ย	46.50 ปี
อายุสูงสุด	55 ปี	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	4.91 ปี

1.3 ระดับการศึกษา

จากผลการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 87.4 รองลงมาสำเร็จการศึกษาระดับปวส. หรือเทียบเท่า สูงกว่าปริญญาตรี และปวช. หรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 7.2 ร้อยละ 3.4 และร้อยละ 1.9 ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ระดับการศึกษา	จำนวนคน	ร้อยละ
ปวช. หรือเทียบเท่า	4	1.9
ปวส. หรือเทียบเท่า	15	7.2
ปริญญาตรี	181	87.4
สูงกว่าปริญญาตรี	7	3.4
รวม	207	100.0

1.4 สถานภาพ

จากผลการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้วอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 80.7 รองลงมา มีสถานภาพโสด สมรสแล้วแยกกันอยู่ และเป็นหม้ายหรือหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 9.2 ร้อยละ 6.8 และร้อยละ 3.4 ตามลำดับ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละสถานภาพสมรสของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

สถานภาพสมรส	จำนวนคน	ร้อยละ
โสด	19	9.2
สมรสแล้วอยู่ด้วยกัน	167	80.7
สมรสแล้วแยกด้วยกัน	14	6.8
หม้าย/หย่าร้าง	7	3.4
รวม	207	100.0

1.5 ภูมิลำเนา

จากผลการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ที่ภาคเหนือ ร้อยละ 89.9 รองลงมา ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออก คิดเป็นร้อยละ 5.8 ร้อยละ 2.4 ร้อยละ 1.4 และร้อยละ 0.5 ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละภูมิลำเนาของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ภูมิลำเนา	จำนวนคน	ร้อยละ
ภาคเหนือ	186	89.9
ภาคกลาง	12	5.8
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	5	2.4
ภาคตะวันออก	1	0.5
ภาคใต้	3	1.4
รวม	207	100.0

1.6 ตำแหน่งทางราชการ

จากผลการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งทางราชการเป็น นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ร้อยละ 77.3 รองลงมาดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานการเกษตร เจ้าหน้าที่บริหารงานการเกษตร และเกษตรอำเภอ คิดเป็นร้อยละ 21.7 ร้อยละ 0.5 และร้อยละ 0.5 ตามลำดับ (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละตำแหน่งทางราชการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ตำแหน่งทางราชการ	จำนวนคน	ร้อยละ
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	160	77.3
เจ้าพนักงานการเกษตร	45	21.7
เจ้าหน้าที่บริหารงานการเกษตร	1	0.5
เกษตรอำเภอ	1	0.5
รวม	207	100.0

1.7 ระดับเงินเดือน

จากผลการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้รับเงินเดือนสูงสุดเดือนละ 30,730 บาท ต่ำสุดเดือนละ 7,810 บาท และเฉลี่ยเดือนละ 23,825.79 บาท และพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือนอยู่ในช่วงเดือนละ 21,562 – 26,145 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.8 รองลงมาเดือนละ 26,146 – 30,730 บาท เดือนละ 16,978 – 21,561 บาท เดือนละ 7,810 – 12,393 บาท และเดือนละ 12,394 – 16,977 บาท คิดเป็นร้อยละ 35.3 ร้อยละ 9.7 ร้อยละ 5.8 และร้อยละ 0.5 ตามลำดับ (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละระดับเงินเดือนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ระดับเงินเดือน (บาท/เดือน)	จำนวนคน	ร้อยละ
7,810 — 12,393	12	5.8
12,394 — 16,977	1	0.5
16,978 — 21,561	20	9.7
21,562 — 26,145	101	48.8
26,146 — 30,730	73	35.3
รวม	207	100.0

ระดับเงินเดือนต่ำสุด	7,810 บาท/เดือน	ระดับเงินเดือนเฉลี่ย	23,825.79 บาท/เดือน
ระดับเงินเดือนสูงสุด	30,730 บาท/เดือน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	4,338.68 บาท/เดือน

1.8 งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

จากผลการศึกษาพบว่างบประมาณที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้รับสูงสุดฟาร์มละ 263,600 บาท ต่ำสุดฟาร์มละ 80,000 บาท และเฉลี่ยฟาร์มละ 122,302.93 บาท และพบว่า งบประมาณส่วนใหญ่ที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้รับอยู่ในช่วงฟาร์มละ 116,720 — 153,439 บาท คิดเป็นร้อยละ 72.0 รองลงมาฟาร์มละ 80,000 — 116,719 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.1 ฟาร์มละ 153,440 — 190,159 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.0 ฟาร์มละ 190,160 — 226,879 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.0 และ ฟาร์มละ 226,880 — 263,600 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.0 (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

งบประมาณ (บาท/ฟาร์ม)	จำนวนคน	ร้อยละ
80,000 — 116,719	52	25.1
116,720 — 153,439	149	72.0
153,440 — 190,159	2	1.0
190,160 — 226,879	2	1.0
226,880 — 263,600	2	1.0
รวม	207	100.0

งบประมาณต่ำสุด	80,000 บาท/ฟาร์ม	งบประมาณเฉลี่ย	122,302.93 บาท/ฟาร์ม
งบประมาณสูงสุด	263,600 บาท/ฟาร์ม	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	20,089.72 บาท/ฟาร์ม

1.9 ขนาดพื้นที่ที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

จากผลการศึกษาพบว่าขนาดพื้นที่ที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรใช้ในการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มสูงสุดฟาร์มละ 40 ไร่ ต่ำสุดฟาร์มละ 1 ไร่ โดยเฉลี่ยแล้วฟาร์มละ 8.23 ไร่ และพบว่าขนาดพื้นที่ส่วนใหญ่ที่ใช้ในการดำเนินงานอยู่ในช่วงฟาร์มละ 1—8 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 64.3 รองลงมาอยู่ในช่วงฟาร์มละ 9—16 ไร่ ฟาร์มละ 17—24 ไร่ ฟาร์มละ 25—32 ไร่ ฟาร์มละ 33—40 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 28.0 ร้อยละ 4.8 ร้อยละ 1.6 และร้อยละ 1.0 ตามลำดับ (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละขนาดพื้นที่ที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

ขนาดพื้นที่ (ไร่/ฟาร์ม)	จำนวนคน	ร้อยละ
1—8	133	64.3
9—16	58	28.0
17—24	10	4.8
25—32	4	1.9
33—40	2	1.0
รวม	207	100.0

ขนาดพื้นที่ต่ำสุด	1 ไร่/ฟาร์ม	ขนาดพื้นที่เฉลี่ย	8.23 ไร่/ฟาร์ม
ขนาดพื้นที่สูงสุด	40 ไร่/ฟาร์ม	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	6.096 ไร่/ฟาร์ม

1.10 ระยะเวลาในการปฏิบัติงานตำแหน่งเกษตรตำบลของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

จากผลการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติงานในตำแหน่งเกษตรตำบลนานที่สุด 30 ปี ปฏิบัติงานน้อยที่สุด 1 ปี โดยเฉลี่ยแล้วปฏิบัติงานเป็นระยะเวลา 21.8 ปี และพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานในตำแหน่งเกษตรตำบลอยู่ในช่วง 25—30 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.1 และรองลงมาอยู่ในช่วงระยะเวลา 19—24 ปี ระยะเวลา 1—6 ปี ระยะเวลา 13—18 ปี ระยะเวลา 7—12 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.1 ร้อยละ 9.2 ร้อยละ 7.2 และร้อยละ 1.4 ตามลำดับ (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละระยะเวลาในการปฏิบัติงานตำแหน่งเกษตรตำบล

ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน (ปี)	จำนวนคน	ร้อยละ
1-6	19	9.2
7-12	3	1.4
13-18	15	7.2
19-24	56	27.1
25-30	114	55.1
รวม	207	100.0

ระยะเวลาต่ำสุด 1 ปี   ระยะเวลาเฉลี่ย 21.8 ปี
 ระยะเวลาสูงสุด 30 ปี   ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.357 ปี

1.11 การได้รับข้อมูลข่าวสารโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

จากผลการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้รับข้อมูลข่าวสารโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มจากสื่อต่างๆ เช่น หอกระจายข่าวในชุมชน วิทยุชุมชน ป้ายประกาศ เอกสารต่างๆ มากที่สุดจำนวน 300 ครั้งต่อปี เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 4.3 ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ เลย โดยเฉลี่ยแล้วเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ จำนวน 11.18 ครั้งต่อปี และพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารอยู่ในช่วงปีละ 1-75 ครั้ง ถึงร้อยละ 94.2 ช่วงปีละ 76-150 ครั้ง ช่วงปีละ 151-225 ครั้ง ช่วงปีละ 226-300 ปี คิดเป็นช่วงละ 0.5 (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละการได้รับข้อมูลข่าวสาร โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

การได้รับข้อมูลข่าวสาร (ครั้ง/ปี)	จำนวนคน	ร้อยละ
ไม่ได้รับข่าวสารเลย	9	4.3
1 – 75	195	94.2
76 – 150	1	0.5
151 – 225	1	0.5
226 – 300	1	0.5
รวม	207	100.0

การได้รับข้อมูลข่าวสารต่ำสุด	0 ครั้ง/ปี	การได้รับข้อมูลข่าวสารเฉลี่ย	11.18 ครั้ง/ปี
การได้รับข้อมูลข่าวสารสูงสุด	300 ครั้ง/ปี	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	26.63 ครั้ง/ปี

1.12 ความถี่ในการติดต่อกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรระดับจังหวัดของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

จากผลการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรติดต่อกับนักวิชาการเกษตรระดับจังหวัดที่รับผิดชอบโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มมากที่สุดจำนวน 30 ครั้งต่อปี เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 1 ไม่ได้ติดต่อกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรระดับจังหวัดที่รับผิดชอบโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มเลย โดยเฉลี่ยแล้วเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้ติดต่อกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรระดับจังหวัดที่รับผิดชอบโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มจำนวน 7.61 ครั้งต่อปี และพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ติดต่อกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรระดับจังหวัดอยู่ในช่วง 1 – 8 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 59.9 รองลงมาอยู่ในช่วงปีละ 9 – 16 ครั้ง ปีละ 17 – 24 ครั้ง ปีละ 25 – 33 ครั้ง และคิดเป็นร้อยละ 34.3 ร้อยละ 3.4 และร้อยละ 1.4 ตามลำดับ (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละในการติดต่อกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรระดับจังหวัด

ความถี่ในการติดต่อ (ครั้ง/ปี)	จำนวนคน	ร้อยละ
ไม่ได้ติดต่อกับนักวิชาการ ส่งเสริมการเกษตรระดับจังหวัด	2	1.0
1—8	124	59.9
9—16	71	34.3
17—24	7	3.4
25—33	3	1.4
รวม	207	100.0
ความถี่ในการติดต่อต่ำสุด	0 ครั้ง/ปี	ความถี่ในการติดต่อเฉลี่ย 7.61 ครั้ง/ปี
ความถี่ในการติดต่อสูงสุด	30 ครั้ง/ปี	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.44 ครั้ง/ปี

1.13 ความถี่ในการได้รับการนิเทศโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

จากผลการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้รับการนิเทศโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มจากจังหวัดหรือเขตหรือกรม มากที่สุดจำนวน 15 ครั้งต่อปี น้อยที่สุดเพียงครั้งเดียวในหนึ่งปี โดยเฉลี่ยแล้วเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้รับการนิเทศโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มจากจังหวัดหรือเขตหรือกรมจำนวน 3.47 ครั้งต่อปี และพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ได้รับการนิเทศโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มจากจังหวัดหรือเขตหรือกรมอยู่ในช่วง 1—3 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 65.2 รองลงมาปีละ 4—6 ครั้งต่อปี 10—12 ครั้งต่อปี 7—9 ครั้งต่อปี 13—15 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 26.6 ร้อยละ 5.3 ร้อยละ 1.9 และร้อยละ 1.0 ตามลำดับ (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละในการได้รับการนิเทศโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

ความถี่ในการได้รับการนิเทศ (ครั้ง/ปี)	จำนวนคน	ร้อยละ
1-3	135	65.2
4-6	55	26.6
7-9	4	1.9
10-12	11	5.3
13-15	2	1.0
รวม	207	100.0

ความถี่ในการได้รับการนิเทศต่ำสุด 1 ครั้ง/ปี   ความถี่ในการได้รับการนิเทศเฉลี่ย 3.47 ครั้ง/ปี
 ความถี่ในการได้รับการนิเทศสูงสุด 15 ครั้ง/ปี   ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.69 ครั้ง/ปี

1.14 ความถี่ในการได้รับการฝึกอบรมด้านการเกษตรของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

จากผลการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้รับการฝึกอบรมด้านการเกษตรทั้งในประเทศและนอกประเทศมากที่สุดปีละ 25 ครั้ง และมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรร้อยละ 11.6 ไม่ได้รับการฝึกอบรมทั้งจากในประเทศและนอกประเทศ โดยเฉลี่ยแล้วเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้รับการฝึกอบรมทางการเกษตรทั้งในประเทศและนอกประเทศจำนวน 3.73 ครั้งต่อปี และพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมทางการเกษตรทั้งในประเทศและนอกประเทศอยู่ในช่วงปีละ 1-6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 75.8 รองลงมาช่วงปีละ 7-12 ครั้ง ปีละ 19-25 ครั้ง ปีละ 13-18 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.6 ร้อยละ 1.4 และร้อยละ 0.5 ตามลำดับ (ตารางที่ 15)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละในการได้รับการฝึกอบรมด้านการเกษตร

ความถี่ในการได้รับการฝึกอบรม (ครั้ง/ปี)	จำนวนคน	ร้อยละ
ไม่ได้รับการฝึกอบรม	24	11.6
1-6	157	75.8
7-12	22	10.6
13-18	1	0.5
19-25	3	1.4
รวม	207	100.0

ความถี่ในการได้รับการนิเทศต่ำสุด 0 ครั้ง/ปี   ความถี่ในการได้รับการนิเทศเฉลี่ย 3.73 ครั้ง/ปี
 ความถี่ในการได้รับการนิเทศสูงสุด 25 ครั้ง/ปี   ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.84 ครั้ง/ปี

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

2.1 ระดับความรู้ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

จากผลการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความรู้ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มในตารางที่ 16 พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ในมากที่สุดในด้านวัตถุประสงค์ของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม (ข้อที่ 1) (คือ พัฒนาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่รับผิดชอบโครงการให้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ตรงในการบริหารจัดการฟาร์มแบบครบวงจรอย่างแท้จริง) ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงถึง 0.98 (ความรู้ระดับมาก) โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตอบถูกร้อยละ 98.1 ตอบผิดร้อยละ 1.9 และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้น้อยที่สุดในด้านการแบ่งรายได้จากการขายผลผลิตของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม (ข้อที่ 10) (มีการแบ่งสัดส่วนเป็น 20% นำส่งคลัง และ 80% เป็นเงินทุนหมุนเวียน, สวัสดิการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม, ตอบแทนการใช้ที่ดิน) ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเพียง 0.57 (ความรู้ระดับปานกลาง) โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตอบถูกร้อยละ 56.5 ตอบผิดร้อยละ 43.5

ด้านการศึกษาดูงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มควรดำเนินการภายใต้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยประยุกต์ระบบโรงเรียนเกษตรกรมาใช้ (ข้อที่ 13) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.97 โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตอบถูกร้อยละ 97.1 ตอบผิดร้อยละ 2.9

ด้านการจัดทำฟาร์มโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มจะต้องมีพื้นที่ในการจัดทำ มากกว่า 15 ไร่ (ข้อที่ 14) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.96 โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตอบถูกร้อยละ 96.1 ตอบผิดร้อยละ 3.9

ด้านการติดตั้งป้ายโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มควรเลือกที่ติดตั้งที่สามารถมองเห็นได้ง่าย และสะดวก มีการติดตั้งป้ายอย่างมั่งคั่งถาวร (ข้อที่ 6) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.95 โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตอบถูกร้อยละ 94.7 ตอบผิดร้อยละ 5.3

ด้านการจัดทำแผนการผลิตต้องคำนึงถึงปริมาณผลผลิตที่จะออกสู่ตลาดที่ต้องให้มีการกระจายตลอดปี มีรายได้ต่อเนื่อง (ข้อที่ 3) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.94 โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตอบถูกร้อยละ 94.2 ตอบผิดร้อยละ 5.8

ด้านการทำการบันทึกข้อมูลรายชื่อ ที่อยู่และหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนของเกษตรกรที่มารับการถ่ายทอดความรู้ อบรม หรือดูงานที่โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม (ข้อที่ 8) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.93 โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตอบถูกร้อยละ 93.2 ตอบผิดร้อยละ 6.8

ด้านการผลิตสินค้าเกษตรในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มเป็นการเน้นการผลิตที่ดีและเหมาะสม มีคุณภาพมาตรฐานและปลอดภัย มุ่งสู่การผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ (ข้อที่ 2) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.92 โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตอบถูกร้อยละ 91.8 ตอบผิดร้อยละ 8.2

ด้านการที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้ทำการคัดเลือกกิจกรรมในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มเพียงผู้เดียว (ข้อที่ 15) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.91 โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตอบถูกร้อยละ 91.3 ตอบผิดร้อยละ 8.7

ด้านการเลือกทำเลจัดทำศูนย์การเรียนรู้ (อาคารชั่วคราว) ควรยึดหลักดังนี้ คือ เป็นที่ดอน น้ำไม่ท่วมขัง ไม่ขวางทางน้ำ และมีความร่มรื่น อยู่ห่างไกลกองขยะ ห้องสุขา ครัว และสถานที่ที่ไม่เหมาะสมอื่นๆ (ข้อที่ 4) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.89 โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตอบถูกร้อยละ 89.4 ตอบผิดร้อยละ 10.6

ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตรที่ใช้ในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มต้องเป็นเทคโนโลยีที่มีจุดเด่นกว่าเทคโนโลยีที่เกษตรกรทำอยู่เดิม (ข้อที่ 12) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.89 โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตอบถูกร้อยละ 88.9 ตอบผิดร้อยละ 11.1

ด้านการจัดทำป้ายโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มต้องใช้ขนาดไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร x 3.10 เมตร และพื้นสีขาวตัวอักษรสีดำ (สีโปสเตอร์) (ข้อที่ 5) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.86 โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตอบถูกร้อยละ 86.0 ตอบผิดร้อยละ 14.0

ด้านการบันทึกข้อมูลและบัญชีฟาร์มต้องให้เป็นปัจจุบันและมีการบันทึกอย่างน้อยทุก 1 เดือน (ข้อที่ 7) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.82 โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตอบถูกร้อยละ 81.6 ตอบผิดร้อยละ 18.4

ด้านการจัดลำดับขั้นฟาร์มโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มมีการแบ่งออกเป็น 4 ลำดับขั้น คือ A (ดี), B (ปานกลาง), C (ปรับปรุง) และ D (แย) (ข้อที่ 9) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริม

การเกษตรมีความรู้ในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.75 โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตอบถูกร้อยละ 74.9 ตอบผิดร้อยละ 25.1

และด้านในแต่ละโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มควรมีเกษตรกรเข้ามาอบรมหรือดูงานไม่น้อยกว่า 150 ราย/ฟาร์ม/ปี (ข้อที่ 11) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ในระดับปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.61 โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตอบถูกร้อยละ 60.9 ตอบผิดร้อยละ 39.1

โดยภาพรวมแล้วพบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้เกี่ยวกับโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.86 เนื่องจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่รับผิดชอบโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มก่อนที่จะทำหน้าที่เป็นผู้จัดการฟาร์มจึงทำให้มีความรู้มากเกี่ยวกับโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

ตารางที่ 16 แสดงระดับความรู้ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

ข้อที่	ข้อความ	ตอบถูก จำนวนคน (ร้อยละ)	ตอบผิด จำนวนคน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลความ
1	วัตถุประสงค์ของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม คือ พัฒนาเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่รับผิดชอบโครงการให้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ตรงในการบริหารจัดการฟาร์มแบบครบวงจรอย่างแท้จริง	203 (98.1)	4 (1.9)	0.98	0.14	ความรู้มาก
2	การผลิตสินค้าเกษตรในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มเป็นการเน้นการผลิตที่ดีและเหมาะสม มีคุณภาพมาตรฐานและปลอดภัยมุ่งสู่การผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์	190 (91.8)	17 (8.2)	0.92	0.28	ความรู้มาก
3	การจัดทำแผนการผลิตต้องคำนึงถึงปริมาณผลผลิตที่จะออกสู่ตลาดที่ต้องให้มีการกระจายตลอดปี มีรายได้ต่อเนื่อง	195 (94.2)	12 (5.8)	0.94	0.23	ความรู้มาก

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ตอบถูก จำนวนคน (ร้อยละ)	ตอบผิด จำนวนคน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลความ
4	การเลือกทำเลจัดทำชุมนุมการเรียนรู้ (อาคารชั่วคราว) ควรยึดหลักดังนี้ คือ เป็นที่คอน้ำไม่ท่วมขัง ไม่ขวางทางน้ำ และมีความร่มรื่น อยู่ห่างไกลกองขยะ ห้องสุขา ครุฑ และสถานที่ไม่เหมาะสมอื่นๆ	185 (89.4)	22 (10.6)	0.89	0.31	ความรู้มาก
5	การจัดทำป้ายโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม ต้องใช้ขนาดไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร x 3.10 เมตร และพื้นสีขาวตัวอักษรสีดำ(สีโปสเตอร์)	178 (86.0)	29 (14.0)	0.86	0.35	ความรู้มาก
6	การติดตั้งป้ายโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม ควรเลือกที่ติดตั้งที่สามารถมองเห็นได้ง่ายและสะดวกตา มีการติดตั้งป้ายอย่างมั่งคั่งถาวร	196 (94.7)	11 (5.3)	0.95	0.23	ความรู้มาก
7	การบันทึกข้อมูลและบัญชีฟาร์มต้องให้เป็นปัจจุบันและมีการบันทึกอย่างน้อยทุก 1 เดือน	169 (81.6)	38 (18.4)	0.82	0.39	ความรู้มาก
8	ควรทำการบันทึกข้อมูลรายชื่อ ที่อยู่และหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนของเกษตรกรที่มารับการถ่ายทอดความรู้ อบรมหรือดูงานที่โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม	193 (93.2)	14 (6.8)	0.93	0.25	ความรู้มาก
9	การจัดลำดับชั้นฟาร์มโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มมีการแบ่งออกเป็น 4 ลำดับชั้น คือ A (ดี), B (ปานกลาง), C (ปรับปรุง) และ D (แย)	155 (74.9)	52 (25.1)	0.75	0.44	ความรู้มาก
10	การแบ่งรายได้จากการขายผลผลิตของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม มีการแบ่งสัดส่วนเป็น 20% นำส่งคลัง และ 80% เป็นเงินทุนหมุนเวียน, สวัสดิการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม,ตอบแทนการใช้ที่ดิน	117 (56.5)	90 (43.5)	0.57	0.50	ความรู้ปานกลาง
11	ในแต่ละโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มควรมีเกษตรกรเข้ามาอบรมหรือดูงานไม่น้อยกว่า 150 ราย/ฟาร์ม/ปี	126 (60.9)	81 (39.1)	0.61	0.49	ความรู้ปานกลาง

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ข้อ ที่	ข้อความ	ตอบถูก จำนวนคน (ร้อยละ)	ตอบผิด จำนวนคน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลความ
12	เทคโนโลยีทางการเกษตรที่ใช้ในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มต้องเป็นเทคโนโลยีที่มีจุดเด่นกว่าเทคโนโลยีที่เกษตรกรทำอยู่เดิม	184 (88.9)	23 (11.1)	0.89	0.32	ความรู้มาก
13	การศึกษาดูงาน โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มควรดำเนินการภายใต้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยประยุกต์ระบบโรงเรียนเกษตรกรมาใช้	201 (97.1)	6 (2.9)	0.97	0.17	ความรู้มาก
14	การจัดทำฟาร์มโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มจะต้องมีพื้นที่ในการจัดทำ มากกว่า 15 ไร่	199 (96.1)	8 (3.9)	0.96	0.20	ความรู้มาก
15	เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้ทำการคัดเลือกกิจกรรมในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มเพียงผู้เดียว	189 (91.3)	18 (8.7)	0.91	0.28	ความรู้มาก
รวม				0.86	0.36	ความรู้มาก

หมายเหตุ

ระดับความรู้

0.67 – 1.00

ความรู้มาก

0.34 – 0.66

ความรู้ปานกลาง

0.00 – 0.33

ความรู้น้อย

2.2 ระดับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

จากผลการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มในตารางที่ 17 พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีทัศนคติสูงที่สุดในด้านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรมากขึ้น (ข้อที่ 3) ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 (ทัศนคติระดับดีมาก) โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 46.4 เห็นด้วยร้อยละ 47.8 ไม่แน่ใจร้อยละ 5.3 และไม่เห็นด้วยร้อยละ 0.5 และพบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีทัศนคติต่ำที่สุดในด้านโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มเป็นโครงการที่สามารถแก้ไขปัญหาความ

ยากจนให้เกษตรกรได้เป็นอย่างดี (ข้อที่ 9) มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 (ทัศนคติระดับดี) โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 17.9 เห็นด้วยร้อยละ 42.5 ไม่แน่ใจร้อยละ 36.7 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 1.9 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 1.0

ด้านโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มเป็นจุดสาธิตและถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรให้กับเกษตรกรในตำบล (ข้อที่ 8) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีทัศนคติในระดับดีมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 42.5 เห็นด้วยร้อยละ 48.8 ไม่แน่ใจร้อยละ 8.2 และไม่เห็นด้วยร้อยละ 0.5

ด้านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความใกล้ชิดกับเกษตรกรในตำบลมากขึ้น พบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีทัศนคติในระดับดีมาก (ข้อที่ 4) มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 42.0 เห็นด้วยร้อยละ 47.3 ไม่แน่ใจร้อยละ 10.1 และไม่เห็นด้วยร้อยละ 0.5

ด้านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มไปส่งเสริมแนะนำแก่เกษตรกร (ข้อที่ 7) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีทัศนคติในระดับดีมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 39.1 เห็นด้วยร้อยละ 51.2 และไม่แน่ใจร้อยละ 9.7

ด้านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีทักษะทางด้านการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ภายในฟาร์มเพิ่มขึ้น พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีทัศนคติในระดับดีมาก (ข้อที่ 2) มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 35.3 เห็นด้วยร้อยละ 57.5 ไม่แน่ใจร้อยละ 6.3 และไม่เห็นด้วยร้อยละ 1.0

ด้านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ความสามารถในการด้านการบริหารจัดการฟาร์มเพิ่มขึ้นอีกด้านหนึ่ง (ข้อที่ 6) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีทัศนคติในระดับดี มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 29.0 เห็นด้วยร้อยละ 59.4 ไม่แน่ใจร้อยละ 9.7 และไม่เห็นด้วยร้อยละ 1.9

ด้านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ในด้านทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ภายในฟาร์มเพิ่มขึ้น (ข้อที่ 1) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีทัศนคติในระดับดี มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 29.0 เห็นด้วยร้อยละ 58.0 ไม่แน่ใจร้อยละ 10.1 และไม่เห็นด้วยร้อยละ 2.9

ด้านเป็นโครงการที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสามารถเพิ่มศักยภาพการทำงานของตัวเองได้เป็นอย่างดี (ข้อที่ 5) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีทัศนคติในระดับดี มีค่าคะแนนเฉลี่ย

เท่ากับ 4.10 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 28.0 เห็นด้วยร้อยละ 57.5 ไม่แน่ใจร้อยละ 11.6 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 2.4 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 0.5

ด้านเกษตรกรที่เข้ามารับการถ่ายทอดความรู้ (อบรม ดูงาน) จากโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการเกษตรของตนได้เป็นอย่างดี (ข้อที่ 11) พบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีทัศนคติในระดับดี มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 25.1 เห็นด้วยร้อยละ 60.9 ไม่แน่ใจร้อยละ 12.6 และไม่เห็นด้วยร้อยละ 1.4

ด้านเป็นโครงการที่ช่วยให้เกษตรกรตระหนักถึงการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพมาตรฐานและปลอดภัย (ข้อที่ 12) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีทัศนคติในระดับดี มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 26.1 เห็นด้วยร้อยละ 52.7 ไม่แน่ใจร้อยละ 20.3 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 0.5 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 0.5

ด้านเป็นโครงการที่พัฒนาที่ดินว่างเปล่าของทั้งภาครัฐและเอกชน นำมาใช้ให้เกิดผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม (ข้อที่ 14) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีทัศนคติในระดับดี มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 26.6 เห็นด้วยร้อยละ 50.2 ไม่แน่ใจร้อยละ 17.4 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 3.9 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 1.9

ด้านเป็นโครงการที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรได้เป็นอย่างดี (ข้อที่ 10) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีทัศนคติในระดับดี มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 16.9 เห็นด้วยร้อยละ 58.9 ไม่แน่ใจร้อยละ 22.7 และไม่เห็นด้วยร้อยละ 1.4

ด้านที่โครงการสามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมดำเนินกิจกรรมในฟาร์มได้เป็นอย่างดี (ข้อที่ 13) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีทัศนคติในระดับดี มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 18.8 เห็นด้วยร้อยละ 54.6 ไม่แน่ใจร้อยละ 23.7 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 1.9 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 1.0

ด้านเป็นโครงการที่ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้กับสมาชิกในชุมชนได้บริโภคได้เป็นอย่างดี (ข้อที่ 15) มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 20.8 เห็นด้วยร้อยละ 47.3 ไม่แน่ใจร้อยละ 27.5 ไม่เห็นด้วยร้อยละ 3.9 และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 0.5

โดยภาพรวมแล้ว พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีทัศนคติต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มอยู่ในระดับดีมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 เนื่องจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ที่รับผิดชอบโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มเห็นว่าโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มเป็นโครงการหนึ่งที่จะต้องรับผิดชอบในภาระหน้าที่จึงมองโครงการนี้ในเชิงบวกมากกว่าเชิงลบ ส่งผลให้ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มอยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 17 แสดงระดับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร					ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยง เบน มาตรฐาน	แปล ความ
		5 จำนวน คน (ร้อยละ)	4 จำนวน คน (ร้อยละ)	3 จำนวน คน (ร้อยละ)	2 จำนวน คน (ร้อยละ)	1 จำนวน คน (ร้อยละ)			
1	เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ในด้านทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ภายในฟาร์มเพิ่มขึ้น	60 (29.0)	120 (58.0)	21 (10.1)	6 (2.9)	0 (0)	4.13	0.70	ดี
2	เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีทักษะทางด้านการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ภายในฟาร์มเพิ่มขึ้น	73 (35.3)	119 (57.5)	13 (6.3)	2 (1.0)	0 (0)	4.27	0.62	ดีมาก
3	เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรมากขึ้น	96 (46.4)	99 (47.8)	11 (5.3)	1 (0.5)	0 (0)	4.40	0.61	ดีมาก
4	เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความใกล้ชิดกับเกษตรกรในตำบลมากขึ้น	87 (42.0)	98 (47.3)	21 (10.1)	1 (0.5)	0 (0)	4.31	0.67	ดีมาก
5	เป็นโครงการที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสามารถเพิ่มศักยภาพการทำงานของตัวเองได้เป็นอย่างดี	58 (28.0)	119 (57.5)	24 (11.6)	5 (2.4)	1 (0.5)	4.10	0.73	ดี
6	เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีความรู้ความสามารถในการด้านการบริหารจัดการฟาร์มเพิ่มขึ้นอีกด้านหนึ่ง	60 (29.0)	123 (59.4)	20 (9.7)	4 (1.9)	0 (0)	4.15	0.67	ดี

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร					ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยง เบน มาตร ฐาน	แปล ความ
		5 จำนวน คน (ร้อยละ)	4 จำนวน คน (ร้อยละ)	3 จำนวน คน (ร้อยละ)	2 จำนวน คน (ร้อยละ)	1 จำนวน คน (ร้อยละ)			
7	เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มไปส่งเสริมแนะนำแก่เกษตรกร	81 (39.1)	106 (51.2)	20 (9.7)	0 (0)	0 (0)	4.29	0.64	ดีมาก
8	โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มเป็นจุดสาธิตและถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรให้กับเกษตรกรในตำบล	88 (42.5)	101 (48.8)	17 (8.2)	1 (0.5)	0 (0)	4.33	0.65	ดีมาก
9	เป็นโครงการที่สามารถแก้ไขปัญหาความยากจนให้เกษตรกรได้เป็นอย่างดี	37 (17.9)	88 (42.5)	76 (36.7)	4 (1.9)	2 (1.0)	3.74	0.81	ดี
10	เป็นโครงการที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรได้เป็นอย่างดี	35 (16.9)	122 (58.9)	47 (22.7)	3 (1.4)	0 (0)	3.91	0.67	ดี
11	เกษตรกรที่เข้าร่วมการถ่ายทอดความรู้ (อบรม ดูงาน) จากโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการเกษตรของตนได้เป็นอย่างดี	52 (25.1)	126 (60.9)	26 (12.6)	3 (1.4)	0 (0)	4.10	0.65	ดี
12	เป็นโครงการที่ช่วยให้เกษตรกรตระหนักถึงการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพมาตรฐานและปลอดภัย	54 (26.1)	109 (52.7)	42 (20.3)	1 (0.5)	1 (0.5)	4.03	0.73	ดี
13	เป็นโครงการที่สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมดำเนินกิจกรรมในฟาร์มได้	39 (18.8)	113 (54.6)	49 (23.7)	4 (1.9)	2 (1.0)	3.88	0.76	ดี

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร					ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยง เบน มาตร ฐาน	แปล ความ
		5 จำนวน คน (ร้อยละ)	4 จำนวน คน (ร้อยละ)	3 จำนวน คน (ร้อยละ)	2 จำนวน คน (ร้อยละ)	1 จำนวน คน (ร้อยละ)			
14	เป็นโครงการที่พัฒนาที่ดินว่างเปล่าของทั้งภาครัฐและเอกชนนำมาใช้ให้เกิดผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	55 (26.6)	104 (50.2)	36 (17.4)	8 (3.9)	4 (1.9)	3.96	0.88	ดี
15	เป็นโครงการที่ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ให้กับสมาชิกในชุมชนได้บริโภคได้เป็นอย่างดี	43 (20.8)	98 (47.3)	57 (27.5)	8 (3.9)	1 (0.5)	3.84	0.81	ดี
รวม							4.37	0.74	ดีมาก

หมายเหตุ

ระดับทัศนคติ

5	=	4.21 – 5.00	=	ดีมาก (เห็นด้วยอย่างยิ่ง)
4	=	3.41 – 4.20	=	ดี (เห็นด้วย)
3	=	2.61 – 3.40	=	ปานกลาง (ไม่แน่ใจ)
2	=	1.81 – 2.60	=	ไม่ดี (ไม่เห็นด้วย)
1	=	1.00 – 1.80	=	ไม่ดีเลย (ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง)

2.3 ระดับการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

ผลการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มในตารางที่ 18 พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีการปฏิบัติมากที่สุดด้านการจัดทำป้ายโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มตามระเบียบที่กำหนด (ข้อที่ 5) มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.99 (ปฏิบัติระดับมาก) โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติร้อยละ 98.6 และไม่ปฏิบัติร้อยละ 1.4 และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีการปฏิบัติน้อยที่สุดด้านการจัดทำรายงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มให้อำเภอ และจังหวัด ทราบภายในวันที่ 15 และ 30 ของเดือน (15 วัน/ครั้ง) (ข้อที่ 15) แต่มีค่าคะแนนเฉลี่ยเพียง 0.69 (ปฏิบัติระดับมาก) โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติร้อยละ 69.1 และไม่ปฏิบัติร้อยละ 30.9 เนื่องจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่รับผิดชอบโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มในแต่ละพื้นที่มีการจัดทำรายงานให้จังหวัดที่ตนสังกัดรับทราบตามที่จังหวัดจะกำหนดให้ควรดำเนินการรายงานทุกๆ วันที่เท่าไรของเดือน จึงทำให้แต่ละพื้นที่มีการรายงานความคืบหน้าของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มแตกต่างกันออกไปและไม่ได้ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนดไว้

ด้านมีการจัดทำข้อมูลฟาร์ม ในชุมชนเรียนรู้ เช่น ผังฟาร์ม ขนาดพื้นที่ แหล่งน้ำ สภาพดิน ชนิดกิจกรรมการเกษตร ปฏิทินฟาร์ม รายชื่อ ผู้รับผิดชอบกิจกรรมในฟาร์ม ฯลฯ (ข้อที่ 4) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีการปฏิบัติในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.95 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติร้อยละ 94.7 และไม่ปฏิบัติร้อยละ 5.3

ด้านมีการจัดทำแผนถ่ายทอดเทคโนโลยี เช่น อบรม คูงาน เวทีเรียนรู้ ฯลฯ พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีการปฏิบัติในระดับมาก (ข้อที่ 9) มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.94 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติร้อยละ 93.7 และไม่ปฏิบัติร้อยละ 6.3 เนื่องจากงานประจำของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีมากเกินไปที่จะทำแผนถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นภายใต้โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม อีกทั้งกิจกรรมบางกิจกรรมที่เกิดขึ้นในฟาร์มขาดความต่อเนื่อง

ด้านมีการสร้างวิทยากรเกษตรกรที่มาร่วมทำฟาร์มให้มีทักษะ สามารถถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ จากฟาร์มได้ (ข้อที่ 12) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีการปฏิบัติในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.93 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติร้อยละ 92.8 และไม่ปฏิบัติร้อยละ 7.2 เนื่องจากโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มบางแห่งประสบปัญหาภัยธรรมชาติทำให้โครงการไม่ต่อเนื่อง เกษตรกรที่เข้าร่วมทำฟาร์มจึงยังไม่ได้รับการถ่ายทอดความรู้จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ด้านมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่ได้จากกิจกรรมดำเนินการในฟาร์ม พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีการปฏิบัติในระดับมาก (ข้อที่ 13) มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.93

โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติร้อยละ 92.8 และไม่ปฏิบัติร้อยละ 7.2 เนื่องจากขาดงบประมาณในการประชาสัมพันธ์ และโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มยังอยู่ในระยะทดลอง หรือช่วงเก็บเกี่ยวประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง ประกอบกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีภาระงานอื่นมากที่จะต้องปฏิบัติ

ด้านมีการกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการในฟาร์มของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มตามความต้องการการพัฒนาการเกษตรของตำบล (ข้อที่ 1) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีการปฏิบัติในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.93 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติร้อยละ 93.2 และไม่ปฏิบัติร้อยละ 7.2 เนื่องจากคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตรเป็นคนกำหนด เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีการกำหนดกิจกรรมตามความเหมาะสมพื้นที่ที่ทำการฟาร์มและตามความต้องการของตลาด

ด้านมีการผลิตผลผลิตที่ดีและเหมาะสม ได้คุณภาพมาตรฐานและปลอดภัยโดยใช้สารสกัดชีวภาพแทนการใช้สารเคมี (ข้อที่ 7) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีการปฏิบัติในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.92 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติร้อยละ 91.8 และไม่ปฏิบัติร้อยละ 8.2 เนื่องจากการผลิตพืชบางชนิดจำเป็นต้องใช้สารเคมีในบางช่วงอายุการเจริญเติบโตเพื่อไม่ให้ผลผลิตเสียหาย

ด้านมีการปฏิบัติตามแผนการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง หรือกิจกรรมต่างๆ ในฟาร์ม พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีการปฏิบัติในระดับมาก (ข้อที่ 6) มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.91 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติร้อยละ 90.8 และไม่ปฏิบัติร้อยละ 9.2 เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงตารางแผนการปฏิบัติงาน และต้องปรับเปลี่ยนตามสภาพแวดล้อม ฤดูกาล และสถานะการเกิดภัยธรรมชาติ

ด้านมีการดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยี เช่น อบรม ดูงาน เวทีเรียนรู้ ฯลฯ และมีการบันทึกผลการถ่ายทอดความรู้ (ข้อที่ 10) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีการปฏิบัติในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.91 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติร้อยละ 90.8 และไม่ปฏิบัติร้อยละ 9.2 เนื่องจากโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มประสบปัญหาภัยธรรมชาติ มีภาระงานประจำมากไม่มีเวลาที่จะทำการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการดำเนินงานโครงการไม่ต่อเนื่อง

ด้านมีการใช้เทคโนโลยีแตกต่างอย่างเด่นชัดจากแปลงเกษตรทั่วไป หรือสามารถแก้ปัญหาเกษตรกรได้ดีกว่า (ข้อที่ 14) พบว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีการปฏิบัติในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.90 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติร้อยละ 90.3 และไม่ปฏิบัติร้อยละ 9.7 เนื่องจากงบประมาณโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มมีน้อยไม่เพียงพอต่อการนำ

เทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ได้จึงใช้เทคโนโลยีที่เกษตรกรใช้กันทั่วไป และพื้นที่การดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มบางพื้นที่ห่างไกลจึงใช้อุปกรณ์ตามทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่

ด้านมีการวางแผนการผลิตอย่างต่อเนื่องตลอดปี และสอดคล้องกับภาวะตลาด พบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีการปฏิบัติในระดับมาก (ข้อที่ 2) มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.89 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติร้อยละ 89.4 และไม่ปฏิบัติร้อยละ 10.6 เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงแผนการปฏิบัติงานอยู่บ่อยครั้งทำให้ไม่ต่อเนื่อง

ด้านมีการจัดบันทึกและทำบัญชีฟาร์มอย่างสม่ำเสมอ (ข้อที่ 8) พบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีการปฏิบัติในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.87 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติร้อยละ 87.0 และไม่ปฏิบัติร้อยละ 13.0 เนื่องจากเกษตรกรผู้เข้าร่วมทำฟาร์มผู้จัดการฟาร์มไม่มีเวลาและขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และกิจกรรมการผลิตที่ทำยังไม่สร้างรายได้ให้กับโครงการ

ด้านมีการจัดทำชุมนุมการเรียนรู้ (อาคารชั่วคราว) ตามรูปทรงที่กำหนด (เขตภาคเหนือเป็นชุมนุมการเรียนรู้ทรงกาแล) (ข้อที่ 3) พบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีการปฏิบัติในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.81 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติร้อยละ 80.7 และไม่ปฏิบัติร้อยละ 19.3 เนื่องจากมีอาคารเดิมที่เหมาะสม อีกทั้งสามารถใช้งานได้ดี และสร้างตามสภาพท้องถิ่นซึ่งไม่เน้นรูปทรง

ด้านมีการบันทึกข้อมูลรายชื่อเกษตรกร ที่อยู่ และเลขที่บัตรประชาชนที่มารับการถ่ายทอดความรู้ (อบรม ดูงาน) (ข้อที่ 11) พบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีการปฏิบัติในระดับมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.81 โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติร้อยละ 81.2 และไม่ปฏิบัติร้อยละ 18.8 เนื่องจากเกษตรกรที่มาศึกษาดูงานมาทีละหลายๆ จึงบันทึกเฉพาะชื่อที่อยู่ไม่ได้บันทึกเลขที่บัตรประชาชน บางครั้งก็บันทึกบางครั้งก็ไม่บันทึกตามโอกาส และบางโครงการยังไม่ได้ดำเนินการถ่ายทอดความรู้

โดยภาพรวมแล้ว พบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีการปฏิบัติต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มอยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.89 เนื่องจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่รับผิดชอบโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม ส่วนใหญ่ดำเนินการโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มตามแนวทางการดำเนินการที่ได้รับมอบหมายจากกรมส่งเสริมการเกษตรอย่างจริงจัง และเห็นว่าโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มเป็นโครงการที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรและตัวเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเอง

ตารางที่ 18 แสดงระดับการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

ข้อ ที่	การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อ โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม	ปฏิบัติ จำนวนคน (ร้อยละ)	ไม่ปฏิบัติ จำนวนคน (ร้อยละ)	ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ความ
1	มีการกำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการในฟาร์มของ โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มตามความต้องการการ พัฒนาการเกษตรของตำบล	193 (93.2)	14 (6.8)	0.93	0.25	ปฏิบัติ มาก
2	มีการวางแผนการผลิตอย่างต่อเนื่องตลอดปี และ สอดคล้องกับภาวะตลาด	185 (89.4)	22 (10.6)	0.89	0.31	ปฏิบัติ มาก
3	มีการจัดทำสัมมนาการเรียนรู้(อาคารชั่วคราว) ตามรูปทรง ที่กำหนด (เขตภาคเหนือเป็นสัมมนาเรียนรู้ทรงกลม)	167 (80.7)	40 (19.3)	0.81	0.40	ปฏิบัติ มาก
4	มีการจัดทำข้อมูลฟาร์ม ในสัมมนาเรียนรู้ เช่น ผังฟาร์ม ขนาดพื้นที่ แหล่งน้ำ สภาพดิน ชนิดกิจกรรม การเกษตร ปฏิทินฟาร์ม รายชื่อ ผู้รับผิดชอบ กิจกรรมในฟาร์ม ฯลฯ	196 (94.7)	11 (5.3)	0.95	0.23	ปฏิบัติ มาก
5	มีการจัดทำป้ายโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มตาม ระเบียบที่กำหนด	204 (98.6)	3 (1.4)	0.99	0.12	ปฏิบัติ มาก
6	มีการปฏิบัติตามแผนการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง หรือกิจกรรมต่างๆ ในฟาร์ม	188 (90.8)	19 (9.2)	0.91	0.29	ปฏิบัติ มาก
7	มีการผลิตผลผลิตที่ดีและเหมาะสม ได้คุณภาพ มาตรฐานและปลอดภัยโดยใช้สารสกัดชีวภาพแทน การใช้สารเคมี	190 (91.8)	17 (8.2)	0.92	0.28	ปฏิบัติ มาก
8	มีการจัดบันทึกและทำบัญชีฟาร์มอย่างสม่ำเสมอ	180 (87.0)	27 (13.0)	0.87	0.34	ปฏิบัติ มาก
9	มีการจัดทำแผนถ่ายทอดเทคโนโลยี เช่น อบรม ดู งาน เวทีเรียนรู้ ฯลฯ	194 (93.7)	13 (6.3)	0.94	0.24	ปฏิบัติ มาก
10	มีการดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยี เช่น อบรม ดู งาน เวทีเรียนรู้ ฯลฯ และมีการบันทึกผลการ ถ่ายทอดความรู้	188 (90.8)	19 (9.2)	0.91	0.29	ปฏิบัติ มาก

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ข้อ ที่	การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อ โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม	ปฏิบัติ จำนวนคน (ร้อยละ)	ไม่ปฏิบัติ จำนวนคน (ร้อยละ)	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ความ
11	มีการบันทึกข้อมูลรายชื่อเกษตรกร ที่อยู่ และ เลขที่บัตรประชาชนที่มารับการถ่ายทอดความรู้ (อบรม ดูงาน)	168 (81.2)	39 (18.8)	0.81	0.39	ปฏิบัติ มาก
12	มีการสร้างวิทยากรเกษตรกรที่มาร่วมทำฟาร์มให้มี ทักษะ สามารถถ่ายทอดความรู้ และ ประสบการณ์ จากฟาร์มได้	192 (92.8)	15 (7.2)	0.93	0.26	ปฏิบัติ มาก
13	มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่ได้ จากกิจกรรมดำเนินการในฟาร์ม	192 (92.8)	15 (7.2)	0.93	0.26	ปฏิบัติ มาก
14	มีการใช้เทคโนโลยีแตกต่างอย่างเด่นชัดจาก แปลงเกษตรกรทั่วไป หรือสามารถแก้ปัญหา เกษตรกรได้ดีกว่า	187 (90.3)	20 (9.7)	0.90	0.30	ปฏิบัติ มาก
15	มีการจัดทำรายงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่ง ฟาร์มให้อำเภอ และจังหวัด ทราบภายในวันที่ 15 และ 30 ของเดือน (15 วัน/ครั้ง)	143 (69.1)	64 (30.9)	0.69	0.46	ปฏิบัติ มาก
รวม				0.89	0.29	ปฏิบัติ มาก

หมายเหตุ

ระดับการปฏิบัติงาน

0.67 – 1.00 = ปฏิบัติมาก

0.34 – 0.66 = ปฏิบัติปานกลาง

0.00 – 0.33 = ปฏิบัติน้อย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล) และตัวแปรตาม

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล) คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส กับ ตัวแปรตาม คือ ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม พบว่า มีเพียงตัวแปรอายุของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตัวแปรเดียวที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกและต่ำ (ค่า $r = 0.159^*$) ซึ่งหมายความว่า เมื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีอายุเพิ่มมากขึ้นการปฏิบัติต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มก็จะเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้มีการสร้างสมประสบการณ์จากการปฏิบัติงานมานานทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างไม่ติดขัด และเกิดการทำงานอย่างมีระบบตามระเบียบข้อกำหนดของกรมส่งเสริมการเกษตรที่กำหนดไว้ (ตารางที่ 19)

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงยืนยัน สมมุติฐานที่ว่า ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล (อายุ) มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มในภาคเหนือ ปี พ.ศ. 2548

ตารางที่ 19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล) และตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระ \ ตัวแปรตาม	ความรู้ (Y ₁)	ทักษะ (Y ₂)	การปฏิบัติ (Y ₃)
เพศ (X ₁)	-0.094	-0.001	-0.049
อายุ (X ₂)	0.034	0.097	0.159*
ระดับการศึกษา (X ₃)	-0.053	0.006	-0.046
สถานภาพสมรส (X ₄)	0.020	0.009	-0.030

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ) และตัวแปรตาม

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ) คือ ระดับเงินเดือนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม กับ ตัวแปรตาม คือ ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม พบว่า มีเพียงตัวแปรระดับเงินเดือนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรตัวแปรเดียวที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกและต่ำ (ค่า $r = 0.141^*$) ซึ่งหมายความว่า เมื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีระดับเงินเดือนเพิ่มขึ้น การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เงินเดือนมีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการสร้างแรงจูงใจให้คนทำงานของ Herzberg's Two Factors Theory ว่าด้วยการปรับปรุงที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการทำงานของบุคคล ซึ่งระดับเงินเดือนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของคน (ตารางที่ 20)

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงยืนยันสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (ระดับเงินเดือน) มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มในภาคเหนือ ปี พ.ศ. 2548

ตารางที่ 20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ) และตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระ	ความรู้ (Y_1)	ทักษะ (Y_2)	การปฏิบัติ (Y_3)
ตัวแปรตาม			
ระดับเงินเดือนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (X_1)	-0.002	0.066	0.141*
งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม (X_2)	0.016	0.070	-0.057

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร)

และตัวแปรตาม

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร) คือ ขนาดพื้นที่ที่ใช้ในการดำเนินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม ระยะเวลาในการปฏิบัติงานตำแหน่งเกษตรตำบลตั้งแต่เริ่มรับตำแหน่ง การได้รับข้อมูลข่าวสารโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม ความถี่ในการติดต่อกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรระดับจังหวัด ความถี่ในการได้รับการนิเทศโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านการเกษตร กับ ตัวแปรตาม คือ ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม พบว่า ไม่มีตัวแปรใดที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับ ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม (ตารางที่ 21)

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มในภาคเหนือ ปี พ.ศ. 2548

ตารางที่ 21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร) และตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระ	ความรู้ (Y_1)	ทักษะ (Y_2)	การปฏิบัติ (Y_3)
ตัวแปรตาม			
ขนาดพื้นที่ที่ใช้ในการดำเนินโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม (X_7)	-0.055	0.064	-0.001
ระยะเวลาในการปฏิบัติงานตำแหน่งเกษตรตำบลตั้งแต่เริ่มรับตำแหน่ง (X_8)	-0.064	-0.039	0.077
การได้รับข้อมูลข่าวสารโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม (X_9)	0.008	0.086	0.085

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ความรู้ (Y_1)	ทัศนคติ (Y_2)	การปฏิบัติ (Y_3)
ตัวแปรตาม			
ความถี่ในการติดต่อกับนักวิชาการส่งเสริม การเกษตรระดับจังหวัด (X_{10})	0.081	0.006	0.026
ความถี่ในการได้รับการนิเทศโครงการหนึ่ง ตำบลหนึ่งฟาร์ม (X_{11})	0.069	0.079	0.009
ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านการเกษตร (X_{12})	-0.012	-0.078	-0.099

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธีวิเคราะห์แบบขั้นตอน (Stepwise Method)

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร) กับตัวแปรตาม (ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม)

เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งหมดกับตัวแปรตาม (ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม) พบว่ามีตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร คือ X_2 (อายุ) และ X_5 (ระดับเงินเดือน) ที่มีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรตามคือ Y_3 (การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม) ที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 22 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมดกับตัวแปรตามด้านความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	X_9	X_{10}	X_{11}	X_{12}	Y_1	Y_2	Y_3
X_1	1.000	-0.233	0.049	0.136	-0.191	0.022	-0.047	-0.245	-0.045	0.138	0.071	0.079	-0.094	-0.001	-0.001
X_2		1.000	-0.075	0.227	0.894	0.132	0.019	0.670	-0.027	-0.012	0.093	0.005	0.034	0.097	0.159*
X_3			1.000	-0.070	0.026	0.041	-0.068	-0.136	-0.029	0.008	0.020	0.065	-0.053	0.006	0.046
X_4				1.000	0.203	0.071	-0.041	0.146	-0.047	-0.060	0.046	-0.141	0.020	0.009	-0.030
X_5					1.000	0.123	0.036	0.715	-0.002	-0.004	0.084	0.084	-0.002	0.066	0.141*
X_6						1.000	0.099	0.058	0.029	0.083	0.266	0.129	0.016	0.070	-0.057
X_7							1.000	0.000	0.157	0.078	0.101	-0.029	-0.055	0.064	-0.001
X_8								1.000	0.019	0.067	0.170	0.152	-0.064	-0.039	0.077
X_9									1.000	0.296	0.190	0.214	0.008	0.086	0.085
X_{10}										1.000	0.327	0.167	0.081	0.006	0.026
X_{11}											1.000	0.224	0.069	0.079	0.009
X_{12}												1.000	-0.012	-0.078	-0.099
Y_1													1.000	0.100	0.126
Y_2														1.000	0.261
Y_3															1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

โดย	X_1	= เพศ
	X_2	= อายุ
	X_3	= ระดับการศึกษา
	X_4	= สถานภาพสมรส
	X_5	= ระดับเงินเดือน
	X_6	= งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม
	X_7	= ขนาดพื้นที่ที่ใช้ในการดำเนิน โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม
	X_8	= ระยะเวลาในการปฏิบัติงานตำแหน่งเกษตรตำบลตั้งแต่เริ่มรับตำแหน่ง
	X_9	= การได้รับข้อมูลข่าวสาร โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม
	X_{10}	= ความถี่ในการติดต่อกับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรระดับจังหวัด
	X_{11}	= ความถี่ในการได้รับการนิเทศโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม
	X_{12}	= ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านการเกษตร
	Y_1	= ความรู้ของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม
	Y_2	= ทักษะคิดของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม
	Y_3	= การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธีวิเคราะห์แบบขั้นตอน (Stepwise Method) พบว่ามีเพียงตัวแปรเดียวเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์และสามารถอธิบายความผันแปรของการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม คือ ตัวแปรอายุ ในกลุ่มของตัวแปรอิสระด้านปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลเท่านั้น โดยสามารถอธิบายความผันแปรของการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มได้ร้อยละ 2.5 (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนของการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

ตัวแปร	R	R ²	R ² change	B	Beta	T	sig
- อายุ (X ₂)	0.159	0.025	0.025	0.057	0.159	2.304*	0.000
- ค่าคงที่				9.802		8.515	0.022*

F 5.310

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวจึงสามารถสรุปเป็นสมการถดถอยพหุการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม ไว้ดังนี้

$$Y_3 = a + b_2X_2$$

$$Y_3 = 9.802 + 0.057 (\text{อายุ})$$

$$\text{หรือการปฏิบัติ} = 9.802 + 0.057 (\text{อายุ})$$

$$R = 0.159, \quad R^2 = 0.025, \quad R^2_{\text{adj}} = 0.020, \quad \text{SEE} = 1.735 \quad F = 5.310$$

โดย a = ค่าคงที่

b_{1...12} = ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวแปรกับตัวแปรตาม เมื่อควบคุมค่าของตัวแปรอิสระอื่นที่มีอยู่ในสมการได้คงที่แล้ว

ตามตารางที่ 23 แสดงว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่มีอายุมากจะมีการปฏิบัติต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มมากขึ้นเท่านั้น สามารถอธิบายความผันแปรของการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม ได้ร้อยละ 2.5 (ดูค่าของ R²)

เมื่อพิจารณาสมการถดถอยพหุแบบขั้นตอนอธิบายได้ว่า การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม มีค่าเท่ากับ 9.802 + 0.057 คูณด้วย (อายุ) แสดงให้เห็นว่า ถ้าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีอายุเพิ่มมากขึ้น 1 หน่วย (ปี) การปฏิบัติงานในฐานะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มก็จะเพิ่มมากขึ้นเท่ากับ 9.859

All rights reserved

ตอนที่ 5 วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรตาม (ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร) โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรตาม คือ ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อ โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม พบว่า ทักษะ และ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกและค่า (ถ้า $r = 0.261^{**}$) หมายความว่า เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีทักษะที่ดีต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มแล้วเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรก็จะมีการปฏิบัติต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มดีไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ รายงานของนิภา และ Schwartz (2532) อ้างโดย พิมพ์พรรณ (2537 : 39-40) ที่ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ ว่า ความรู้และทักษะที่ดีต่างก็ทำให้เกิดการปฏิบัติได้ โดยที่ความรู้ และทักษะไม่ดี จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กัน (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม และตัวแปรตาม

ตัวแปรตาม	ความรู้ (Y_1)	ทักษะ (Y_2)	การปฏิบัติ (Y_3)
ตัวแปรตาม			
ความรู้ (Y_1)	1.000	0.100	0.126
ทักษะ (Y_2)	-	1.000	0.261**
ปฏิบัติ (Y_3)	-	-	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และความต้องการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

จากผลการศึกษาปัญหา ความต้องการ และอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม (ตารางที่ 25) สามารถแบ่งออกเป็น 8 ด้านด้วยกัน คือ

1. ด้านการคัดเลือกกิจกรรมของฟาร์ม พบว่าขาดความชัดเจนของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มร้อยละ 1.45 และระยะเวลาในการคัดเลือกกิจกรรมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มน้อยเกินไปร้อยละ 0.97

2. ด้านการคัดเลือกพื้นที่ พบว่าไม่มีพื้นที่สาธารณะในพื้นที่ให้เล็กลงใช้พื้นที่ของเอกชนร้อยละ 5.31 พื้นที่สาธารณะที่มีอยู่ห่างไกลไม่มีไฟฟ้าเข้าถึงร้อยละ 4.35 ไม่สามารถเลือกพื้นที่ที่มีความเหมาะสมได้ร้อยละ 6.76 และพื้นที่ที่เหมาะสมตามระเบียบหลักเกณฑ์หายากร้อยละ 7.25

3. ด้านวางแผนการผลิตในฟาร์ม พบว่าการวางแผนการผลิตและการดำเนินการผลิตไม่ค่อยสัมพันธ์กัน เพราะต้องปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมของตลาดและแรงงานร้อยละ 0.97 และมีการวางแผนการผลิตแต่ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนได้ เนื่องจากความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ภัยธรรมชาติ และการระบาดของโรค/แมลง ร้อยละ 5.31

4. ด้านการจัดทำขุมการเรียนรู้ (อาคารชั่วคราว) พบว่างบประมาณที่กำหนดให้มีน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการร้อยละ 6.28 ประสบปัญหาภัยธรรมชาติทำให้ขุมการเรียนรู้เสียหายร้อยละ 1.93 และควรปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบให้สามารถสร้างอาคารเป็นอาคารถาวรร้อยละ 1.93

5. ด้านการจัดทำป้าย ไม่พบปัญหา ความต้องการ และอุปสรรค

6. ด้านการจัดทำบัญชีฟาร์ม พบว่าเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรยังขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดบัญชีที่ถูกต้องวิธีร้อยละ 3.86 การจดบันทึกบัญชีทำอย่างไม่สม่ำเสมอร้อยละ 13.53 และแบบฟอร์มการทำบัญชีซับซ้อนทำให้ไม่เข้าใจร้อยละ 2.90

7. ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีของฟาร์มสู่เกษตรกร พบว่าเกษตรกรไม่ให้ความสนใจในการถ่ายทอดเทคโนโลยีของฟาร์มร้อยละ 5.80 ขาดงบประมาณในการจัดการฝึกอบรมหรือถ่ายทอดเทคโนโลยีร้อยละ 4.83 และพื้นที่ดำเนินการฟาร์มอยู่ห่างไกลจากชุมชนทำให้ไม่เป็นจุดสนใจ ทำให้การเดินทางศึกษาดูงานของเกษตรกรไม่สะดวกร้อยละ 0.48

8. อื่น ๆ พบว่าพื้นที่ดำเนินการโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มประสบปัญหาภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วมขัง ฝนแล้ง ร้อยละ 10.14 ภาระงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีมาก ทำให้การปฏิบัติงานในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มไม่เต็มศักยภาพร้อยละ 22.22 พื้นที่ฟาร์มอยู่ไกลจากแหล่งตลาดทำให้มีต้นทุนในการขนส่งผลผลิตร้อยละ 0.97 ขาดแรงงานในการดำเนินงาน

โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มร้อยละ 5.31 รายได้จากฟาร์มไม่ควรส่งคืนกรม ควรใช้เป็น
เงินทุนหมุนเวียนของฟาร์มต่อไปร้อยละ 1.93 ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการหนึ่งตำบลหนึ่ง
ฟาร์ม ทางสถานีวิทยุ โทรทัศน์ ป้ายโฆษณา และสื่อสิ่งพิมพ์ร้อยละ 0.48 ควรเพิ่มงบประมาณ
ให้มีความเหมาะสมและต่อเนื่องร้อยละ 25.12 ควรมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
เกี่ยวกับโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มอย่างสม่ำเสมอร้อยละ 3.38 และเจ้าหน้าที่ส่งเสริม
การเกษตรต้องการให้ยกเลิกการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มร้อยละ 2.42

ตารางที่ 25 แสดงผลการศึกษาปัญหา อุปสรรค และความต้องการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
ต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม

ปัญหา อุปสรรค และความต้องการ	จำนวน (N = 207)	ร้อยละ
1. ด้านการคัดเลือกกิจกรรมของฟาร์ม		
1.1 ขาดความชัดเจนของโครงการ	3	1.45
1.2 ระยะเวลาในการคัดเลือกกิจกรรมโครงการน้อย เกินไป	2	0.97
2. ด้านการคัดเลือกพื้นที่		
2.1 ไม่มีพื้นที่สาธารณะในพื้นที่ให้เลืกต้องใช้พื้นที่ ของเอกชน	11	5.31
2.2 พื้นที่สาธารณะที่มีอยู่ห่างไกลไม่มีไฟฟ้าเข้าถึง	9	4.35
2.3 ไม่สามารถเลือกพื้นที่ที่มีความเหมาะสมได้	14	6.76
2.4 พื้นที่ที่เหมาะสมตามระเบียบหลักเกณฑ์หายาก	15	7.25
3. ด้านวางแผนการผลิตในฟาร์ม		
3.1 การวางแผนการผลิตและการดำเนินการผลิตไม่ ค่อยสัมพันธ์กัน เพราะต้องปรับเปลี่ยนตามความ เหมาะสมของตลาดและแรงงาน	2	0.97
3.2 มีการวางแผนการผลิตแต่ไม่สามารถปฏิบัติตาม แผนได้ เนื่องจากความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ภัยธรรมชาติ และการระบาดของโรค/แมลง	11	5.31

ปัญหา อุปสรรค และความต้องการ	จำนวน (N = 207)	ร้อยละ
4. ด้านการจัดทำผู้มีการเรียนรู้ (อาคารชั่วคราว)		
4.1 งบประมาณที่กำหนดให้มีน้อยไม่เพียงพอต่อ ความต้องการ	13	6.28
4.2 ประสบปัญหาภัยธรรมชาติทำให้ผู้มีการเรียนรู้ เสียหาย	4 4	1.93 1.93
4.3 ควรปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบให้สามารถสร้าง อาคารเป็นอาคารถาวร		
5. ด้านการจัดทำป้าย		
- ไม่พบปัญหา ความต้องการ และอุปสรรค	-	-
6. ด้านการจัดทำบัญชีฟาร์ม		
6.1 ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดบัญชีที่ ถูกวิธี	8 28	3.86 13.53
6.2 การจดบันทึกบัญชีทำอย่างไม่สม่ำเสมอ	6	2.90
6.3 แบบฟอร์มการทำบัญชีซับซ้อนทำให้ไม่เข้าใจ		
7. ด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีของฟาร์มสู่เกษตรกร		
7.1 เกษตรกรไม่ให้ความสนใจในการถ่ายทอด เทคโนโลยีของฟาร์ม	12	5.80
7.2 ขาดงบประมาณในการจัดการฝึกอบรมหรือ ถ่ายทอดเทคโนโลยี	10	4.83
7.3 พื้นที่ดำเนินการฟาร์มอยู่ห่างไกลจากชุมชนทำให้ ไม่เป็นจุดสนใจ ทำให้การเดินทางศึกษาดูงานของ เกษตรกรไม่สะดวก	1	0.48

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ปัญหา อุปสรรค และความต้องการ	จำนวน (N = 207)	ร้อยละ
8. อื่น ๆ		
8.1 ประสบปัญหาภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วมขัง ฝน แล้ง	21 46	10.14 22.22
8.2 ภาระงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีมาก ทำให้การปฏิบัติงานในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์ม ไม่เต็มศักยภาพ	2	0.97
8.3 พื้นที่ฟาร์มอยู่ไกลจากแหล่งตลาดทำให้มีต้นทุน ในการขนส่งผลผลิต	11	5.31
8.4 ขาดแรงงานในฟาร์ม	4	1.93
8.5 รายได้จากฟาร์มไม่ควรส่งคืนกรม ควรจะใช้เป็น เงินทุนหมุนเวียนของฟาร์มต่อไป	1	0.48
8.6 ควรมีการประชุมสัมพันธ์โครงการหนึ่งตำบลหนึ่ง ฟาร์มทางสถานีวิทยุ โทรทัศน์ ป้ายโฆษณา และสื่อ สิ่งพิมพ์	52 7	25.12 3.38
8.7 ควรเพิ่มงบประมาณให้มีความเหมาะสมและ ต่อเนื่อง	5	2.42
8.8 ควรมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เกี่ยวกับโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งฟาร์มอย่างสม่ำเสมอ		
8.9 ขกเลิกการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่ง ฟาร์ม		